

**YAQIN QARINDOSHLAR ORASIDAGI NIKOHLARDAN TUG‘ILGAN
BOLALARDA PAROKSIZMAL BUZILISHLARNI TASHXISLASH VA
DAVOLASH USULLARI**

Pulatova Regina Rinatovna

Madaminov Oyatillo Abduvosil ugli

*Psixiatriya, narkologiya, tibbiy
psixologiya va psixoterapiya kafedrası
Andijon davlat tibbiyot instituti*

Rezyume: Yaqin qarindoshlar orasidagi irsiy moyilligi bor bo‘lgan juftliklar orasida tug‘ilgan bolalarda psixonevrologik asoratlار va yepilepsiya kasalligi yuqori foizni tashkil etadi. Ushbu kasalliklar kechishi ogir va yomon okibatli kechadi.

Kalit so‘zlar: yaqin qarindoshlar nikoxi, irsiy moyillik, bolalar, epilepsiya, ruhiy buzilishlar.

**МЕТОДЫ ДИАГНОСТИКИ И ЛЕЧЕНИЯ ПАРОКСИЗМАЛЬНЫХ
РАССТРОЙСТВ У ДЕТЕЙ, РОЖДЕННЫХ ОТ БРАКОВ МЕЖДУ
БЛИЗКИМИ РОДСТВЕННИКАМИ**

Пулатова Регина Ринатовна

Мадаминов Оятилло Абдувосил угли

*Кафедра психиатрии, наркологии, медицинской
психологии и психотерапевтии*

Андижанский государственный медицинский институт

Резюме: Сочетание наследственной отягощённости и близкородственных браков значительно повышает риск развития детей с психическими расстройствами и эпилепсией, протекающих с большей прогрессивностью и, соответственно, худшим прогнозом.

Ключевые слова: близкородственный брак, наследственная отягощенность, дети, эпилепсия, психические расстройства.

**METHODS OF DIAGNOSTICS AND TREATMENT OF
PAROXYSMAL DISORDERS IN CHILDREN BORN FROM MARRIAGES
BETWEEN CLOSE RELATIVES**

Pulatova Regina Rinatovna

Madaminov Oyatillo Abduvosil ugli

Department of Psychiatry, Narcology, Medical

Psychology and Psychotherapy

Andijan State Medical Institute

Resume: *The combination of hereditary burden and consanguineous marriages significantly increases the risk of children developing mental disorders and epilepsy, which proceed with greater progression and, accordingly, a worse prognosis.*

Keywords: *consanguineous marriage, hereditary burden, children, epilepsy, mental disorders.*

Dolzarbliqi. Talvasa sindromlar psixiatriyaning eng muhim muammolaridan biri bo'lib, bolalar populyatsiyasida katta foizni egallaydi [1,4,5]. Bu, ayniqsa, yaqin qarindoshlar o'rtasidagi nikohlar natijasida tug'ilgan bolalarga to'g'ri keladi [6,7]. Ko'pgina mualliflarning fikriga ko'ra, turli xil rivojlanish anomaliyalari, yalpi psixonevrologik kasalliklar, shu jumladan tutqanoq, shuningdek yerta bolalar o'limining chastotasi tegishli nikohlarda sezilarli darajada yuqori [2,3,8,9].

Izlanish maqsadi. Yaqin nikohda tug'ilgan bolalarda paroksizmal sindromlar klinik ko'rinishining chastotasi va xususiyatlarini o'rganishdan iborat.

Tekshirish materiallari va usullari. Andijon viloyat psixonevrologiya dispanserida (AVPND) ro'yxatga olingan bemorlar orasidan 100 nafar yaqindan bog'liq nikohlarda tug'ilgan 3 yoshdan 15 yoshgacha bo'lgan bolalar tanlab olindi. Ulardan 47 nafari o'g'il bolalar va 53 nafari qiz bolalardir. Barcha tekshirilgan bolalar

miyaning klinik va paraklinik tadqiqotlaridan o'tdi: nevrologik va ruhiy holat elektroensefalogrammasi (EEG); 47 bolalar miyaning magnit-rezonans tomografiya (MRT) dan o'tdi.

Tekshirilganlarning asosiy guruhi konvulsiv kasalliklarning irsiyati og'irlashganlik bilan chambarchas bog'liq bo'lgan nikohlardan 52 bolalaridan iborat bo'ldi.

Nazorat guruhi bir-biri bilan bog'liq bo'lmagan oilalarning 48 nafar farzandidan iborat.

Guruh tasodifiy raqamlar orqali 10% vakillik namunasi asosida tanlangan (2-jadval)

Izlanish natijalari va ularning muhokamasi. Epileptik sindrom turli chastota va klinik belgilari bilan har ikki guruhda ham kuzatildi. Paroksizmal kasalliklarga qo'shimcha ravishda, ayrim bolalar organik miya shikastlanishi belgilari shaklida turli xil zo'ravonliklarning nevrologik kamchiliklarini ko'rsatdilar, ammo bu har doim MRT tekshiruvi bilan tashxislanmagan (jadval 1).

Jadval.1

Tekshiruv guruhidagi bemorlarning solishtirma tahlili

Ko'rsatkichlar	Asosiy guruh		Nazoart guruhi	
	Abs.	%	Abs.	%
Epileptik sindrom	43	52	12	25
Kliniko-nevrologik defitsit	16	31	8	17
MRT- o'zgarishlari	8	15	4	8
MRT o'zgarishsiz	39	75	5	10
Patologik EEG	43	52	8	17

$p < 0.05$

Asosiy guruh bolalarida konvulsiv sindrom epileptik tutqanoq bilan tez - tez umumiy xarakterga ega bo'ldi – katta tutqanoq, EEG o'zgarishlari bilan o'tkir to'liqini majmuasi shaklida tasdiqlangan-29 bolalarda va 14 bolalarda talvasaga tayyorlik, ya'ni 3-5 Gs chastotali alfa to'liqlari, 90-95 MV amplitudasi, delta faolligi, 3-3.5 soni /sek chastotasi, 4 MV amplitudasi. 16 bemorlarida yalpi fokal o'zgarishlarsiz

mikrosimptomatika shaklidagi nevrologik kamomad kuzatildi va miyaning MRGDA faqat 8 ularning miya yarim korteksining diffuz subatrofiyasi shaklida, asosan frontal-temporal sohalarda tasdiqlangan o'zgarishlar kuzatildi. Anamnez ma'lumotlari perianatal o'zgarishlarni tasdiqlamadi va shuning uchun bu o'zgarishlar bizni miya yarim sharlariga ikkinchi darajali shikastlanish sifatida qabul qildi.

Bundan tashqari, 27 bolalari bolalik epilepsiyasi tufayli turli xil zo'riqlarning intellektual nogironlik sindromi borligi aniqlandi.

Nazorat guruhidagi bolalarda 12 bolalarda katta tutqanoq kuzatildi, klinik jihatdan bu bolalarda EEGda kichik tutqanoq belgilari (4 nafar) va qisman motor tutqanoq (8 kishi) shaklida sodir bo'ldi, miya xarakteridagi o'zgarishlar o'tkir to'lqinlar shaklida noaniq, shartli epileptik holatlarining ustunligi bilan ustunlik qildi, teta ritmi. gidrotsefaliya sindromi, nevrologik yetishmasligi pay anizorefleksiya, mushak gipotenziya, gipertoniya shaklida mikronevrologik belgilari bilan namoyon bo'ldi. Nevrologik nuqsonli barcha bolalarning anamnezida perinatal ensefalopatiya - surunkali homila ichi gipoksiyasi, patologik homiladorlik, tug'ruqdagi asfiksiya aniqlandi. Nazorat guruhi bolalarining ruhiy holati 8 nafar bolalarda aqliy rivojlanishdagi kechikish aniqlandi.

Shunday qilib, yaqin qarindoshlik nikohidandan asosiy guruhdagi bolalarda tutqanoqsiz tutqanoq bilan namoyon bo'ldi, nazorat guruhi, bolalar farqli o'laroq, konvulsiv epileptik tutqanoq, yalpi intellektual kasalliklar aziyat sezilarli darajada ko'proq bo'ldi, va psixo-nevrologik buzilishlar perinatal xavf oqibatida bosh miya zararlanishlar bilan namoyon bo'ldi.

Xulosa. Irsiyati og'irlashgan va yaqin qarindoshlik nikohidan tug'ilgan bemorlar kombinatsiyasi ruhiy kasalliklar va epilepsiya bilan og'rigan bolalarning rivojlanish xavfini sezilarli darajada oshiradi, bu katta progredientlik va shunga mos ravishda yomon prognoz bilan yuzaga keladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Puzin S.N., Дымochka N.A., Shkurko N.A., Xakurinova G.A. Проблемы и перспективы комплексной реабилитации детей-инвалидов. //Медико-социальная

ekspertiza i reabilitatsiya detey s ogranichennymi vozmojnostyami, 2007, № 5-6. — S. 5 — 11.

2. Skvorsov I.A., Yermolenko N.A. Razvitie nervnoy sistemy u detey v norme i patologii. M.: MEDpress-inform, 2003. - 368 ye., il.

3. Yakunin Yu.A. Fiziologiya i patologiya nervno-psixicheskogo razvitiya rebenka: Leksiya dlya vrachev.// Prilozhenie k jurnaln Rossiyskiy vestnik perinatologii i pediatrii. 1995. - №15. -49s

4. Ayala F., Kayger Dj. Sovremennaya genetika / M.: Mir, 1988. T.Z. 335 s.

5. Ginter Ye.K. Etnicheskie osobennosti rasprostraneniya nasledstvennykh bolezney // genetika cheloveka. M.:VINITI, 1978. T. 3. S. 122-159.

6. Sanes JN, Donoghue JP. Plasticity and primary motor cortex. //Ann. Rev. Neurosci. 2000, Vol. 23, p. 393-415.

7. Volpe J. //Neurology of Newborn. N.Y.: Ch. L., 2002: 930 p.